Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care-dĭ
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
a administrațiune, piața mare, Têrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 75. Brașovŭ, Mercurĭ, 7 (19) Aprilie 1893.

Nou abonamentŭ la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1893 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ, la care învitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentuluĭ:

Pentru Austro-Ungaría:

pe unŭ anŭ . . . . 12 fl.
pe șése lunĭ . . . . 6 fl.
pe trei lunĭ . . . . 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe unŭ anŭ . . . . . 40 francĭ
pe șése lunĭ . . . . . 20 „
pe trei lunĭ . . . . . 10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ . . . . 2 fl.
pe șése lunĭ . . . . 1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe unŭ anŭ . . . . 8 francĭ
pe șése lunĭ . . . . 4 „

Abonarea se póte face mai ușorŭ prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei".

Evenimentele din Serbia.

Brașovŭ, 6 Aprilie v.

Lovitura de statŭ, prin care tênĕrulŭ rege Alexandru alŭ Serbiei declarându-se de maiorenŭ a delăturatŭ regența și a inauguratŭ domnia sa, a fostŭ, cum se vede, unŭ pasŭ norocosŭ, căcĭ din tóte părțile țĕrii hotărîrea regelui este întimpinată de manifestațiunĭ de bucuriă și de simpatiă.

Nicĭ nu se putea, ca tênĕrulŭ rege sĕ se recomande mai bine poporului sêrbescŭ și sĕ întroducă mai cu succesŭ domnia sa, ridicândŭ totdeodată și vaḍa dinastiei, ce în timpulŭ din urmă scăḍuse multŭ, decâtŭ cum s'a întêmplatŭ prin hotărîrea sa curagiósă de a se presenta țerii ca apĕrătorŭ alŭ libertățilorŭ ei și ca unŭ salvatorŭ în nisce împrejurărĭ atâtŭ de încurcate și triste pentru ea, cum le crease politica rĕsbunătóre a regenței și a partidei liberale în timpulŭ din urmă.

Se scie ce înverșunate lupte s'au încinsŭ între partida liberală și radicală din Sêrbia de astă véră încóce. Radicalii au maioritatea poporațiunei pentru sine, ei au și fostŭ la începutŭ la cârma țĕrii, dér regența, care era liberală, nu se putea împăca nicĭ decum cu regimulŭ radicalŭ și i-a succesŭ lui Ristică de a submina încetŭ încetŭ posițiunea cabinetului radicalŭ și de a aduce prin totŭ felulŭ de intrigĭ și presiunĭ neertate partida liberală la putere.

Cererea radicalilorŭ, ca sĕ fiă numitŭ în postulŭ alŭ treilea de regentŭ unŭ radicalŭ, a fostŭ respinsă și după acésta isbucnĭ unŭ rĕsboiu până la cuțite în contra radicalilorŭ, care 'șĭ ajunse culmea la alegerile trecute pentru Scupștină, când terorisările și ilegalitățile comise de stăpânire revoltară tóte spiritele în țéră și produseră celŭ mai rĕu efectŭ și în afară.

Din crisa acésta internă i-a scăpatŭ pe Sêrbĭ fapta regelui Alexandru, care consiliatŭ de bărbați patrioțĭ a pusŭ capĕtŭ unui regimŭ, care putea sĕ devină desastruosŭ pentru țéră.

Regele Alexandru este numai de 17 anĭ și după constituția abia după unŭ anŭ avea sĕ fiă maiorénŭ și sĕ ia domnia. In vederea situațiunei grave și încurcate politice însĕ, țéra a salutatŭ cu bucuriă proclamațiunea lui prin care declară, că înainte de timpŭ ia puterea în mână pentru apărarea constituției în tótă estinderea ei.

Se vede, că acéstă lovitură de statŭ a fostŭ de multŭ și bine pregătită în secretŭ, fiindŭ câștigațĭ înainte de tóte șefii armatei pentru acéstă schimbare. Trupele au și depusŭ pretutindenea jurămêntulŭ de fidelitate în mânile regelui și poporulŭ îlŭ aclaméză cu însuflețire, lăudându energia și curagiulŭ, ce l'a arĕtatŭ. Astfelŭ s'a resolvatŭ în modŭ fórte pacînicŭ acéstă schimbare de regimŭ și representanții guvernelorŭ strĕine au întîmpinatŭ cu simpatiă și cu urărĭ de bine pentru prosperarea țĕrii pasulŭ tînĕrului rege.

Soluțiunea acésta pacînică va contribui multŭ de a lua evenimentelorŭ din Serbia orĭ ce caracterŭ amenințătorŭ din punctŭ de vedere internaționalŭ. Cu tóte aceste scirea despre schimbarea regimului în Serbia a făcutŭ o impresiune deprimătóre la bursa din Viena și Pesta și voinicosulŭ Geza Polonyi din stânga estremă s'a grăbitŭ chiar a face o interpelațiune ministrului președinte, în care dă espresiune acestorŭ îngrijirĭ, mai alesŭ din punctŭ de vedere alŭ raporturilorŭ amicale ale Austro-Ungariei cu Serbia.

Ministrulŭ președinte Wekerle a rĕspunsŭ, că evenimentele din Belgradŭ au putută sĕ producă o surprindere, dér nu o iritațiune în țéră, și că e vorba aicĭ de o afacere internă a Serbiei, prin urmare nu e causă, nicĭ simptomŭ, că ea va amenința pacea generală.

Adevĕrulŭ este, că cele petrecute în Belgradŭ n'au fostŭ înfluințate de monarchia nóstră, ci după cum se crede, ele suntŭ opera părințilorŭ regelui Alexandru și mai alesŭ a reginei Natalia și în parte a influinții rusescĭ. Primulŭ ministru actualŭ sêrbescŭ Dokicĭ, firesce, contestă orĭ-ce influință din afară și ḍice, că schimbarea s'a făcutŭ numai ca o cerință imperativă a situațiunei interióre a țĕrii, promițêndŭ totdeodată, că noulŭ guvernŭ va susține raporturile cele mai amicale cu tóte statele.

Este speranță dér, ca de aicĭ încolo sĕ se încépă o eră de stabilitate și de activitate roditóre pentru Sêrbia, atâtŭ de multŭ sbuciumată de luptele interne.

Manifestulŭ sinodului electoralŭ din 16 Aprilie 1893.

Urmândŭ esemplulŭ părințilorŭ noștri, carĭ în sinódele electorale din trecutŭ și-au ținutŭ de cea mai sacră datorință a-șĭ manifesta dorințele și postulatele lorŭ cu privire la delăturarea piedecilorŭ carĭ stăteau în calea prosperării bisericii române gr.-cat. și cu privire la mijlócele, carĭ dênșii le aflau corĕspundĕtóre pentru atingerea scopului sublimŭ ce'lŭ urmăresce biserica nóstră în mijloculŭ poporului românŭ, și avêndŭ în vedere împrejurările grele în carĭ se află biserica nóstră în timpulŭ de față, sinodulŭ electoralŭ, întrunitŭ în 16 Aprilie st. n. 1893, se simte datorŭ înaintea lui Dumneḍeu, a clerului și poporului românŭ gr. cat. a'șĭ manifesta tóte acele dorințe și postulate, a cărorŭ împlinire o doresce și poftesce dela fiitorulŭ metropolitŭ și dela ceilalțĭ factorĭ chiămațĭ a conlucra la realisarea acelorŭ postulate.

Dorințele și postulatele, a cărorŭ împlinire o aștéptă sinodulŭ electoralŭ dela fiitorulŭ metropolitŭ și dela ceilalțĭ factorĭ competențĭ, suntŭ următórele:

1. Avêndŭ în vedere, că biserica nóstră din timpurile străvechĭ *de jure* și-a avutŭ totdéuna independența sa autonomică; avêndŭ în vedere, că Pontificele romanŭ Piu alŭ IX, prin bulla canonisătóre cu data 24 Noemvre 1853, care se începe cu cuvintele *„Ecclesiam Christi"*, a declaratŭ provincia nóstră bisericéscă gr. cat. română de Alba-Iulia și Făgărașŭ de exemptă și liberată de orĭ ce putere orĭ prerogativă jurisdicțională a scaunului metropolitanŭ din Strigoniu și a orĭ căre alte autorităţĭ bisericescĭ din patria nóstră;

avêndŭ în vedere, că acéstă independență a fostŭ decretată cu aprobarea Sfântului Scaunŭ apostolicŭ alŭ Romei și prin conciliulŭ provincialŭ I dela anulŭ 1872, mai vîrtosŭ în titlulŭ II cap. 2., unde s'a garantatŭ totodată și aceea, ca în biserica nóstră sĕ rĕmână totdéuna *neatinse și neștirbite așeḍămintele ei orientale* și anume: forma, administrațiunea, ritulŭ și disciplina ei, așa precum se află acestea espuse în canónele genuine și autentice ale bisericii orientale nedesbinate de centrulŭ de unitate;

avêndŭ în vedere, că independența metropoliei nóstre și a diecesélorŭ ei sufragane dela orĭ-care biserică din patriă a fostŭ înarticulată și în legile patriei pin articolulŭ de lege XXXIX din 1868:

Sinodulŭ electoralŭ doresce, ca fiitorulŭ metropolitŭ, împreună cu episcopii lui sufraganĭ și cu clerulŭ și poporulŭ credinciosŭ, sĕ lucreze din tóte puterile între împrejurările grele de astăḍĭ ca *independența autonomică a bisericii nóstre dela orĭ ce altă biserică* din patriă sĕ fiă apărată așa, încâtŭ nicĭ cea mai mică ingerință din partea celorŭ necompetențĭ în afacerile bisericii nóstre și a instituțiunilorŭ ei sĕ nu se pótă valida și cu atâtŭ mai puținŭ sĕ se pótă subordina provincia bisericei de ritulŭ latinŭ din Ungaria, cu care biserica nóstră este numai coordinată, neatârnândŭ dela nimenea altulŭ, decâtŭ dela supremulŭ capŭ alŭ bisericii catolice romane.

2. Considerândŭ, că în timpulŭ din urmă totŭ mai tare esŭ la ivélă tendințe de a se crea pentru biserica de ritulŭ latinŭ din Ungaria *unŭ organismŭ autonomicŭ, în care sĕ fiă contopită și biserica nóstră*, prin ce existența și independența provinciei metropolitane gr. cat. române de Alba-Iulia și Făgărașŭ este greu amenințată;

considerândŭ, că aceste tendințe și-au aflatŭ și espresiune concretă în statutulŭ autonomiei catolice din Ungaria, formulatŭ la anulŭ 1871, prin care biserica nóstră și-ar pierde tótă individualitatea sa de biserică autonomă, contopindu-se cu privire la tóte afacerile sale școlare, fundaționale și în parte mare și administrative în organismulŭ bisericii de ritulŭ latinŭ din Ungaria;

considerândŭ, în fine, că articolulŭ de lege XLIII din 1868 garantéză și bisericii nóstre aceeașĭ autonomiă, de care se bucură și confesiunile recepte din patriă:

Sinodulŭ electoralŭ se simte datorŭ a **protesta solemnŭ în contra tendințelorŭ amintite și mai vêrtosŭ a statutului memoratŭ,** și cere dela fiitorulŭ metropolitŭ, ca împreună cu episcopii comprovinciali, sĕ facă toțĭ pașii de lipsă, ca **biserica nóstră sĕ nu fiă contopită în organismulŭ autonomicŭ alŭ bisericii latine din Ungaria cu nicĭ unŭ prețŭ, nicĭ chiar cu prețulŭ congruei** aduse în legătură cu acea autonomiă, ci din contră, sĕ se exopereze dela loculŭ competentŭ punerea în viéță câtŭ mai grabnicŭ a unui *organismŭ autonomicŭ separatŭ pentru biserica nóstră și întru tóte conformŭ cu aspirațiunile și dorințele legitime și juste accentuate de repețite-orĭ de clerulŭ și poporulŭ românŭ, și în acestŭ organismŭ autonomicŭ sĕ se dea și elementului laicŭ influența cuvenită, ce o reclamă exigențele împrejurărilorŭ actuale, prosperarea învĕțămêntului și fundațiunilorŭ culturale și crearea tuturorŭ mijlócelorŭ materiale neapĕrate de lipsă pentru dotarea bisericelorŭ și școlelorŭ române greco-catolice și a clerului nostru* atâtŭ de miserŭ, fără ca prin acésta sĕ se vateme constituțiunea dată sfintei biserici de însușĭ întemeiătorulŭ ei divinŭ.

3. Considerândŭ, că *dreptulŭ electoralŭ*, ce l'a esercitatŭ din timpurĭ vechĭ clerulŭ nostru la completarea scaunului metropolitanŭ,